

PREDUZMINEŠTO!

Bilten / 01

PREDUZMINEŠTO! Bilten
prvi broj,
novembar 2010.

priređuje SMart Kolektiv,
administrator Foruma poslovnih lidera Srbije

Adresa:
Alekse Nenadovića 34
11000 Beograd
Telefon/fax:
+381 11 2440 096

office@smartkolektiv.org
www.smartkolektiv.org
www.fpl.rs

dizajn: Monika Lang

Uvodnik

Razvoj preduzetništva smatra se jednom od najboljih strategija za smanjenje nezaposlenosti i ključni je aspekt održivosti svake ekonomije. Poslovni projekti početnika u biznisu, tzv. start-up, predstavljaju važan segment kreiranja novih radnih mesta: svaki start-up kreira nova radna mesta, samozapošljava preduzetnika i otvara mogućnost zapošljavanja drugih lica.

U okviru projekta „Preduzminešto!“ SMart Kolektiv je u partnerstvu sa Forumom poslovnih lidera pokrenuo program Biznis mentorstva za mlade preduzetnike, namenjen mladim ljudima (uzrasta do 30 godina) koji su tokom 2008, 2009. i 2010. godine obezbedili finansijska sredstva za otpočinjanje sopstvenog biznisa, a kojima je potrebna podrška nefinansijskog karaktera u smislu pomoći u vođenju biznisa. Projekat finansira Ministarstvo omladine i sporta Republike Srbije.

Trinaest mentora — top menadžera iz kompanija — članica Foruma otpočeli su šestomesečni mentorski rad „jedan na jedan“ sa 13 mladih preduzetnika i preduzetnica koji su odabrani putem konkursa realizovanog u partnerstvu sa Nacionalnom agencijom za regionalni razvoj. Prednost prilikom selekcije imali su osobe sa invaliditetom, Romi i žene.

Osim biznis mentora, u mentorskom procesu učestvuju i stručni konsultanti, takođe volonteri — stručnjaci iz specifičnih oblasti poslovanja — koji su na raspolaganju mentorima kao podrška u rešavanju specifičnih problema preduzeća (marketing, IT, HR itd).

*Poštovani prijatelji,
Pred vama je prvi broj biltena PREDUZMINEŠTO!*

Projekat „PREDUZMINEŠTO! - Podrška zapošljavanju mladih na temelju društveno odgovornog poslovanja“, sprovodi „SMart Kolektiv“ Finansira Ministarstvo omladine i sporta, Republika Srbija

Biznis mentorstva za mlade preduzetnike

Preduzeća mladih početnika u biznisu najranjivija su tokom prve tri godine poslovanja i tada im je najpotrebnija pomoć u vođenju biznisa. SMart Kolektiv i Forum poslovnih lidera razvili su 2009. godine program Biznis mentorstva za mlade preduzetnike sa idejom da mladim preduzetnicima (uzrasta do 30 godina) omoguće besplatnu mentorsku podršku iskusnih top menadžera iz poslovnog sektora. Uz podršku mentora preduzetnici imaju više šanse da opstanu na tržištu, razviju svoj posao i zaposle nove ljude.

Ko su biznis mentori?

Biznis mentori su volonteri iz viših nivoa menadžmenta, pojedinci iskusni i poštovani u poslu, spremni da podele svoja znanja i veštine sa mladim preduzetnicima. Uloga mentora je da pomogne preduzetniku da sagleda rizike i mogućnosti svog poslovanja i da ga

vodi kroz proces donošenja odluka. Mentor ne treba da rešava preduzetnikove probleme, niti da „preuzima“ upravljanje preduzećem. Ključna mentorska veština je aktivno slušanje. U određenim situacijama mentor će se uključiti u rešavanje vrlo konkretnog zadatka, koji preduzetnik ne može dobro sam da obavi. Za to su mu na raspolaganju stručni konsultanti. U program je trenutno uključeno 13 mentora iz kompanija Coca-Cola Hellenic, Holcim, Državna lutrija Srbije i Droga Kolinska.

Ko su stručni konsultanti?

Osim biznis mentora, u mentorskom procesu učestvuju i stručni konsultanti, takođe volonteri, koji su mentorima na raspolaganju kao podrška u rešavanju specifičnih problema preduzeća (marketing, IT, pravni poslovi, finansije, itd.). Stručni konsultanti su specijalisti u određenim oblastima, dolaze iz svih nivoa menadžmenta, a stupaju u kontakt s preduzetnicima isključivo po pozivu mentora. U programu trenutno učestvuje oko 30 stručnih konsultanata iz kompanija Coca-Cola Hellenic, Holcim, Državna lutrija Srbije, Droga Kolinska, VIP, KPMG i PwC.

● Mentorski rad

Mentorski rad se odvija „jedan na jedan“, 2-4 sata mesečno tokom godinu dana. Mentor i preduzetnik na početku mentorstva potpisuju Sporazum o saradnji kojim su definisani opšti uslovi njihovog zajedničkog rada. Na prvom sastanku dogovaraju se o modelu saradnje – najčešće je u pitanju jedan sastanak mesečno, dok se ostatak komunikacije, ukoliko je potrebno, odvija putem mail-a i telefona. Odnos između mentora i preduzetnika je odnos odgovornosti, poštovanja i poverenja i dobrovoljan je za obe strane. Obe strane ga mogu prekinuti u svakom trenutku, ako smatraju da ne funkcioniše dobro. Mentorski rad sve vreme tokom trajanja mentorstva prati i podržava koordinator programa. Mentorima je po potrebi na raspolaganju i podrška stručnih konsultanata, kao i drugih mentora. Pre početka rada sa preduzetnikom mentori dobijaju dvočasovni briefing o svim detaljima programa.

Kako možete da se uključite?

Ako želite da postanete mentor u okviru našeg programa, popunite online formular na sajtu Foruma Poslovnih Lidera (www.fpl.rs/youthbusiness), ili nas kontaktirajte putem e-maila biznismentorstva@fpl.rs ili telefona +381 (0)11 2440 096, +381 (0)60 64 23 812.

Od trenutka prijavljivanja do početka rada sa preduzetnikom može proći do tri meseca.

Učestvovanje u programu besplatno je za kompanije – one doniraju vreme i veštine svojih zaposlenih. Više informacija o programu možete pronaći i na sajtu Foruma poslovnih lidera (www.fpl.rs/youthbusiness).

DROGA KOLINSKA

Preduzetnici u fokusu

Mihajlo Mihajlović i Igor Botunjac

Ray Tech

Ko su Igor i Mihajlo u „stvarnom životu”?

Igor i Mihajlo su pre svega dobri prijatelji, drugovi još iz školskih dana. Imaju 23 godine, a sopstveni biznis su započeli sa 22. Igor je student grafičkog dizajna na Singidunumu, Mihajlo studira nove računarske tehnologije na Visokoj elektrotehničkoj školi. Mnogo vremena provode sa prijateljima, zaljubljenici su u nove tehnologije i borilačke veštine.

Kako ste odlučili da osnujete preduzeće i čime se Ray Tech bavi?

Na ideju o osnivanju firme koja se bavi laserskim sečenjem došli smo upoznavši čoveka koji je već uveliko imao potrebe za tim uslugama. I onda smo se zapitali: „Pa zašto mi ne bismo ovo radili?”. Tako su se rodile ideja i tema za razmišljanje. Ubrzo su kockice počele da se sklapaju kao na filmu i za nepunih mesec dana imali smo jasan i vrlo težak cilj, za koji smo imali plan, i nismo se ustručavali da pregazimo svoje strahove i komentare tipa: „Ma još uvek ste vi mladi za tako nešto...”

Šta vam je trenutno najveći poslovni izazov/dilema?

Trenutno nemamo mnogo vremena za razmišljanje, jer ga provodimo radeći, ali jedno pitanje je uvek prisutno: da li raditi isto što i konkurencija i boriti se za isto tržište sa njima, ili pokrenuti novu priču i nove ideje, za koje nismo sigurni da postoji dovoljna potražnja na našem tržištu. Trudimo se da balansiramo sve dok se ne ukaže prava prilika da se upustimo u nove vode.

Da li radni dan dovoljno dugo traje?

Svaki radni dan je novi izazov. U 50% slučajeva ne ide onako kako je prethodno isplaniran i traje od 7 do 16 sati, zato što se stalno javljaju novi klijenti sa novim zahtevima i pitanjem: „Može li to da bude gotovo danas?”. Zbog toga je naše radno vreme nepredvidivo i ne znamo kada će se radni dan završiti, zbog čega su stalno prisutne rasprave sa porodicom, društvom i devojkama.

Da li vas je preduzetništvo na bilo koji način promenilo?

Naravno da nas je promenilo. Neke stvari su otišle na bolje, postali smo ozbiljniji, svaki potez se predhodno planira, upoznajemo neke vrlo pozitivne i uticajne ljude iz poslovnog sveta i sazrevamo mnogo brže od svojih vršnjaka. Mada ima i loših stvari – na prvom mestu je nedostatak slobodnog vremena i nedovoljno kvalitetan socijalni život. Nadamo se da će se u narednom periodu i to promeniti, počevši od trenutka kada zaposlimo nove radnike. Sve u svemu, ako zanemarimo neke sitnice, preduzetništvo je od nas napravilo bolje ljude.

Šta vam je donelo učestvovanje u programu PREDUZMINEŠTO?

Učestvovanje u programu nam je donelo samo pozitivne promene. Upoznali smo druge mlade preduzetnike, njihove ideje, ambicije, ali i probleme i načine na koje ih oni rešavaju. Dobili smo mentora koji je neverovatan kao ličnost, uvek tu da nas posavetuje, i koji nas postavljanjem jednostavnih pitanja vodi do odgovora na najkomplicovanije izazove.

Dobili ste priliku da radite sa top-menadžerom jedne od najvećih kompanija u Srbiji. Da li i kako planirate da ovaj „dar“ vratite zajednici?

Tako što ćemo se truditi da što bolje poslujemo, zaposlimo što više mladih ljudi i, naravno, kada za to dođe vreme, i mi uzvratimo zajednici učestvovanjem u sličnim programima kao mentori.

Vesti

Mini-sajam mladih preduzetnika

U pešačkoj zoni Airport City-ja 22. oktobra je održan mini-sajam mladih preduzetnika podržanih kroz projekat „Preduzminešto!“. Sajam je izazvao interesovanje kod kompanija i njihovih zaposlenih, kako za proizvode i usluge mladih preduzetnika, tako i za sam

koncept biznis mentorstava, koji je u našoj zemlji po prvi put primenjen kao jedan od vidova društveno odgovornog poslovanja: kompanije doniraju vreme, znanja i veštine svojih zaposlenih zajednici, doprinoseći – u ovom slučaju – ekonomskom osnaživanju mladih i smanjenju nezaposlenosti.

Na sajmu su svoje proizvode i usluge predstavili Hostel Montana, Match&Art doo, Netkod, OR Potrčko, Ray Tech, DOT Studio i OTR Hug Bug. Osim mladih preduzetnika, predstavili su se i Forum poslovnih lidera, SMart Kolektiv i Dostignuća mladih.

Vesti

Konkurs za novi krug biznis mentorstava

SMart Kolektiv i Forum poslovnih lidera pozivaju mlade preduzetnike i preduzetnice sa teritorije Srbije da se prijave za besplatnu jednogodišnju podršku iskusnih menadžera – biznis mentora koji će im volonterski pomoći da razviju poslovanje i preduzetnički potencijal radeći sa njima tokom godinu dana, 2-4 sata mesečno. Biznis mentori su iskusni menadžeri iz velikih kompanija ili preduzetnici sa dugogodišnjim iskustvom u vođenju sopstvenog biznisa. Konkurs je otvoren do 15. decembra 2010. godine.

Program je namenjen mladim ljudima (uzrasta do 30 godina) koji su najranije 2008. godine registrovali preduzeće/preduzeničku radnju i potrebna im je podrška nefinansijskog karaktera – pomoć u vođenju biznisa od strane iskusnih menadžera.

● Ko može da se prijavi?

Mladi preduzetnici i preduzetnice:

- Uzrasta do 30 godina;
- Koji imaju registrovano preduzeće na teritoriji Srbije;
- Koji su registrovali preduzeće u Agenciji za priredne registre od 01.01. 2008. godine i kasnije.

Prednost prilikom selekcije imaju osobe sa invaliditetom, Romi i žene, kao i mladi preduzetnici koji su otpočeli sopstveni biznis uz pomoć sredstava Fonda za razvoj Republike Srbije ili subvencija za samozapošljavanje Nacionalne službe za zapošljavanje.

● Kako se prijaviti

Popunite online formular na sajtu Foruma poslovnih lidera (www.fpl.rs/youthbusiness), ili nas kontaktirajte putem e-maila biznismentorstva@fpl.rs ili putem telefona +381 (0)11 2440 096, +381 (0)60 64 23 812.

PREDUZMINEŠTO!

Biznis mentorstva za mlade preduzetnike

Mentor u fokusu

Despina Starinac

HR menadžer

Državna lutrija Srbije

Šta vas je motivisalo da postanete biznis mentor?

Smatram da mladi preduzetnici predstavljaju izvor privrednog razvoja. Oni su prava snaga društva i neiscrpni potencijal. Ti mladi ljudi preuzeli su odgovornost za svoj život i za svoj razvoj. Spremni su da ulože sebe, svoje vreme i sva sredstva u svoju viziju, i ulažu maksimalne napore da žive svoj san. Kao takvi zaslužu pažnju i podršku. Mentor je neko ko ih usmerava na tom putu, ko im pomaže da zadrže viziju, da je razrade i da je korak po korak ostvaruju.

S kojim preduzećem radite i kako se odvija vaša saradnja?

Mentor sam dvojici divnih momaka – Urošu Petroviću i Draganu Stančiću – koji su osnivači kurirske službe Potrčko. Prepoznali su potrebu gradskog stanovništva za kućnom dostavom. Pravilno prepoznata potreba tržišta omogućila im je nagli rast, a takav rast traži sve ozbiljniju organizaciju posla. Glavni cilj naše saradnje je da unapredimo taj segment njihovog poslovanja, kako bi nastavili da kvalitetno zadovoljavaju rastuće zahteve korisnika njihovih usluga i kako bi mogli da nastave da šire tržište, a ovo je osnova za dalji razvoj njihovog preduzeća. Naši sastanci se najčešće održavaju jedanput mesečno. Unapred se dogovorimo o čemu ćemo da diskutujemo i šta svako od nas tre-

ba da pripremi za sastanak, kako bismo što efikasnije došli do rešenja koje podržava potrebe njihovog poslovanja, kao i njihove lične ciljeve.

Šta vidite kao ličnu dobit koja je proistekla iz rada sa preduzetnicima?

Velika čast je učestvovati u ostvarenju nečijeg sna. Uroš i Dragan poseduju veliku količinu entuzijazma koji je, jednostavno, zarazan. Njihova energija i predanost bude onaj mladalački polet koji mi, koji smo u menadžmentu već duže vreme, ponekad izgubimo. Ovi mladi ljudi vratili su mi polet i onaj osećaj da ste na početku i da su pred vama otvorene sve mogućnosti.

Kako biste objasnili mladim preduzetnicima šta dobijaju ulaskom u ovaj program?

Program biznis mentorstava omogućava razmenu iskustva. Mentori su ljudi koji imaju veliko iskustvo u menadžmentu i izvor su dragocenih informacija i znanja koja mogu preneti preduzetnicima. Na njima je da prepoznaju mogućnost da na ovaj način ubrzaju i osiguraju stabilan rast svojih preduzeća.

Mladi preduzetnici

HOSTEL MONTANA

preduzetnici: Aleksandar Šćepanović i Ninoslav Šćepanović
adresa: Naselje Čajetinska česma bb, Kopaonik
oblast poslovanja: turizam, ugostiteljstvo
broj zaposlenih: 1

MATCH AND ART doo

preduzetnica: Sonja Ilić
adresa: Drinčićevo 26, Beograd
oblast poslovanja: štampa reklamnih šibica
broj zaposlenih: 1

NETKOD

preduzetnik: Ivan Gaćeša
adresa: Sv. Nikole 134
oblast poslovanja: pružanje saveta i izrada kompjuterskih programa
broj zaposlenih: 1

OR POTRČKO

preduzetnici: Uroš Petrović i Dragan Stančić
adresa: Kapetana Popovića 26, Beograd
oblast poslovanja: usluge nabavke i dostave
broj zaposlenih: 15

Lasersko graviranje i sečenje

RAY TECH

preduzetnici: Igor Botunjac i Mihajlo Mihajlović

adresa: Ravan 53c 11309 Leštane, Grocka

oblast poslovanja: štampanje na raznim površinama, lasersko graviranje

broj zaposlenih: 1

DOT STUDIO

preduzetnik: Dragan Bogdanović

adresa: Usće Shopping Center, Bulevar Mihajla Pupina 4, Beograd

oblast poslovanja: pružanje fotografskih usluga

broj zaposlenih: 1

no logo

OR BIO EKO BRIK

preduzetnici: Zlatko Tepša i Marko Živković

adresa: Potočac b.b., Paraćin

oblast poslovanja: prerada nemetalnih otpadaka i ostataka

broj zaposlenih: 2

TR DVE MAME

OTR DVE MAME

preduzetnice: Nataša Stojkić i Jelena Jerinić

adresa: Španskih boraca 38a, Beograd

oblast poslovanja: trgovina na malo u prodavnicama koje poštom dostavljaju naručenu robu

broj zaposlenih: 0 obe osnivačice su stalno zaposlene i posao obavljaju kao dodatni

PR STUDIO

preduzetnica: Marija Radunović

adresa: Nikole Pašića Crnica ½ br. 25, Paraćin

oblast poslovanja: usluge reklame i propagande

broj zaposlenih: 2

MOONWALKER IMAGES doo

preduzetnik: Dragan Stojkić
adresa: Borivoja Stevanovića 10 A/18, Beograd
oblast poslovanja: kinematografija i video proizvodnja
broj zaposlenih: 1

MEDIJAPAN doo

preduzetnica: Jovana Karaulić
adresa: Dalmatinska 3
oblast poslovanja: ugostiteljstvo
broj zaposlenih: 2

no logo

CODE 035

preduzetnica: Jelena Bogosavljević
adresa: Bore Petrovića 5a
oblast poslovanja: proizvodnja odeće
broj zaposlenih: 3

AZBUKA EXPRESS SHOP

preduzetnik: Dejan Raković
adresa: Klare Cetkin 12
oblast poslovanja: trgovina
broj zaposlenih: 2

Ključna poruka donatora:

U toku je Međunarodna godina mladih. Ona predstavlja za nas novu šansu i mogućnost jer nam daje dodatnu energiju i predstavlja godinu kada će Srbija i mladi ljudi u Srbiji dobiti Zakon o mladima. Mladi su najpozvaniji da se pitaju o sadržaju i rešenjima zakona o mladima. Ministarstvo omladine i sporta nastoji da čuje želje mladih, da omogućujući njihovu informisanost kao i učešće u svakoj fazi izrade zakona. Proces izrade zakona o mladima sprovodi se u partnerstvu sa mrežom organizacija civilnog društva. Ministarstvo omladine i sporta želi da omogućujući aktivno učešće mladih u naporima da izgrade bolje okruženje i lepšu budućnost za sebe i svoju generaciju. Ovakav pristup predstavlja nastavak dosledne podrške Ministarstva omladine i sporta u sprovođenju omladinske politike na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou.

Svesni smo realnosti da je naša država društvo koje stari. Pored toga, suočeni smo sa dugoročnom situacijom da mladi i obrazovani napuštaju svoju zemlju. Ovo je prilika i jedan od načina da se ovakav trend zaustavi i preokrene, a to je moguće samo ako mlade prepoznamo kao najvažniji izvor energije i preduslov za pozitivne promene u Republici Srbiji.

Ministarstvo omladine i sporta podstiče aktivno učešće mladih putem finansiranja i sprovođenja omladinskih projekata, koji su usmereni ka ostvarenju ciljeva postavljenih Nacionalnom strategijom za mlade.

Sredstva odobrena za projekte u okviru konkursa obezbeđena su budžetom Republike Srbije za 2010. godinu i iznose oko 89 miliona dinara. Nakon završenog Konkursa i evaluacionih procedura, od ukupno pristiglih 190 predloga projekata utvrđena je lista od 86 odabranih projekata. Prema broju odobrenih projekata u 2010. godini, u proces sprovođenja Strategije kroz realizaciju projekata usmerenih ka realizaciji prioriternih ciljeva Strategije i aktivnosti planiranih Akcionim planom, 28 projekata biće realizovano u užoj Srbiji, 20 u Vojvodini i 13 u Beogradu. Pored toga 25 organizacija će sprovoditi u okviru 25 okruga konsultativni proces javne rasprave tokom izrade zakona o mladima u vidu resurs centara za učešće u procesu izgradnje institucionalnog okvira za sprovođenje omladinske politike.

smartKOLEKTIV

 FORUM
POSLOVNIH
LIDERA
SRBIJE

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost autora i njegovih saradnika i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Ministarstva omladine i sporta

